

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
121/22	Formannskapet	21.11.2022
111/22	Kommunestyret	28.11.2022

Lokal strømstøtte og disponering av tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiering av kapitalbehov i Lufthavndrift AS, avsettes beløpet på 52 431 000 kroner til disposisjonsfond.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 21.11.2022 - 121/22

Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiering av kapitalbehov i Lufthavndrift AS, avsettes beløpet på 52 431 000 kroner til disposisjonsfond.

Formannskapet 21.11.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 121/22 Vedtak:

Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiering av kapitalbehov i Lufthavndrift AS, avsettes beløpet på 52 431 000 kroner til disposisjonsfond.

Kommunestyret 28.11.2022:

Behandling:

Forslag til strømstøtte, foreslått av Robin Hult, ArbeiderpartietUavhengigSenterpartiet

1. Administrasjonen setter av 50 millioner til lokale strømstøttetiltak for bedrifter som sliter i Karmøy kommune. Beløpet tas av ekstraordinært utbytte fra Haugaland Kraft.
 2. Administrasjon kommer opp med forslag til hvordan støtte skal fordeles til små og mellomstore bedrifter i karmøy kommune utover støtteordning regjeringen har lagt frem.
 3. Det gis kun støtte til bedrifter som går i underskudd pga økte strømutfgifter
- Karmøy kommune er storeier i Haugaland kraft med en eierandel på 34,72%. Haugaland kraft eier 60% av SKL (Sunnhordland kraftlag) som driver kraftproduksjon. Resultatet i 2021 var preget av at kraftprisen i snitt var åtte ganger høyere enn i 2020. I 2021 var prisen 83,9 øre/kWh mot 10,7 øre/kWh i 2020. Resultatet etter skatt i 2021 var 945 millioner og utbyttet var 330 millioner til eierne av selskapet.

Nå er prisen på strøm gått gjennom taket og vel så det og det ser ikke ut til å stagnere, snarere tvert imot.

Karmøy Senterparti ønsker å få resten av Kommunestyret med seg på en slik ordning og vil fremme forslaget så snart det lar seg gjøre.

Ekstraordinære utbytter fra Haugaland kraft og SKL

Haugaland kraft har utbetalt ekstraordinært utbytte på 150 millioner. Av dette tilfaller 52 millioner Karmøy kommune.

SKL vedtok i ekstraordinær generalforsamling den 27 oktober å utbetale 300 millioner i ekstra utbytte til eierne. Haugaland kraft eier 59,685 % av disse aksjene. Dette tilsvarer 179,055 millioner til Haugaland kraft. Karmøy kommune eier 34,722 % av Haugaland kraft. Dette tilsvarer 62,2 millioner.

STRØMSTØTTE FRA REGJERING

Det er satt krav til at kostnaden for strøm må være over 3% av omsetning. Eksempler på dette er:

- Bakerier 4,1%
- Hotel/restaurant 5,9%
- Biblioteker o.l 6,3%
- Utleie av fast bolig/leie av butikklokaler 12,2%

Hvis vi tar saken om Hauges bakeri i Haugesunds avis som eksempel vil vi få dette regnestykket:

Strømregning: 144 390 kroner

Snittpris pr. kWh 4,38

Strømforbruk: 32 965 kWh

Etter ny ordning:

32 965 kWh x 0,70 Kr. = 23 076 kr.

144 390 – 23 076 kr. 121 314 kr. (25% støtte) = 90 985 kr.

Total regning med 25% støtte = 114 615 kr.

Forskjellen er kun 29 775 kroner i reduksjon

Reduksjonen av regningen på strøm med støtte på 25% vil likevel føre til en svært høy belastning som med stor sannsynlighet vil føre til stans/konkurser

strømstøtte næringfond, foreslått av Tor Kristian Gaard, Høyre

1. Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. Beløpet på 52 431 000 kroner avsettes til "Næringsfond". Kommunestyret bestemmer regler for bruk av fondet i egen sak for kommunestyret. Administrasjonen utarbeider forslag til regelverk for strømstøtte i samarbeid med Karmøy Næringsråd.
2. Sak om lufthavndrift fremmes i egen sak for Karmøy kommunestyre, regnskapstall (drift, gjeld,

balanse og prognose) legges frem tom tredje tertial 2022.

3. Ordføreren skal kreve ekstraordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS ihht aksjeloven.

4. Ordføreren skal fremsette krav om ekstraordinært utbytte for 2022 på 110 millioner NOK i tillegg til vedtatte utbytter

Strømsstøtte til husholdninger og næringsliv., foreslått av Marianne Sol Levinsen, SV-Sosialistisk Venstreparti

Kommunedirektøren lager en modell for det ekstraordinære utbytte fra Haugaland kraft som kommer private husholdninger og næringsliv til gode.

Modellen må gjøres sosialt rettferdig.

Helge Thorheim, Gruppeleder Karmøylista, foreslått av Helge Thorheim, Karmøylista

Forslag til vedtak:

Kommunestyret ber Kommunedirektøren å utarbeide nærmere kriterier for å til å fordele strømsstøtte til næringslivet i tråd med forslag vedlagt forslag til vedtak.

STRØMSSTØTTE TIL NÆRINGSLIVET

(Forslag fra Karmøylista)

Mange mennesker er bekymret for det svært høye prisnivået på elektrisk energi som er i vårt land for tiden. Vi er spesielt bekymret for hvilken effekt dette vil ha over tid på våre næringslivsbedrifter som ikke på et tidligere tidspunkt hadde inngått langtids fastkontrakter for leveranse av strøm. Vi har fått tilbakemelding fra flere bedrifter som nå sliter med kostnadsbildet sitt relatert til energikostnader.

Ved utbyggingen av vannkraft har det alltid vært en målsetting at både befolkningen i landet og vårt næringsliv skal nyte godt av rimelig energi levert over ledningsnettet og derigjennom dra nytte av den komparative fordel dette gir i konkurranse med andre.

Med introduksjon av mange nye mellomlands strømkabler har vi sett en stor økning i prisene på elektrisk kraft i vårt land. Vi går ikke nærmere inn på bakgrunnen for dette her, men konstaterer bare at en økning i overføring av kapasitet på energi har dratt med seg «prissmitte» fra andre land i Europa, og prisen på vår vannkraft har nå steget formidabelt på siste del av 2021 og ikke minst i 2022.

Regjeringen har arbeidet med å gjøre avbøtende tiltak for befolkningen, og har landet på en modell der den enkelte abonnent får tilbakebetalt fra Staten inntil 90% av det som overstiger 70 øre/kWh. Dette gjelder imidlertid ikke for hytter.

Regjeringen har foretatt ulike vurderinger hvordan næringslivet som er utsatt for det nåværende høye prisnivået kan støttes. I det aller siste har regjeringen frfalt tanken om en fastpris til næringslivet, men signaliserer at en vil tilby garantier for lån til å betale strømrøkingene.

Regjeringen har satt av tre milliarder til strømtiltak til næringslivet. Dette er de viktigste tiltakene:

- Direktestøtte: Bedrifter med strømutgifter på tre prosent eller mer av omsetningen kan få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre/kWh i oktober, november og desember.
- Bedrifter som samtidig investerer i enøk-tiltak, vil kunne få dekket inntil 45 prosent av utgiftene over 70 øre/kWh.
- Det gis enøk-støtte på inntil 50 prosent av investeringskostnaden
- Makstaket for støtte til hver bedrift er på 3,5 mill. kroner.
- Ny lånegarantiordning: Staten garanterer for 90 prosent av beløpet i banklån til bedrifter med akutt likviditetsmangel som følge av strømprisen.
- Regjeringen vil endre skattereglene for å forbedre tilgangen på fastprisavtaler.
- Petroleumsutvinning og kraftintensiv virksomhet (bedrifter med strømforbruk som overstiger 100 GWh/år) vil ikke kunne få tilskudd under ordningen

En låneordning vil sannsynligvis ikke avhjelpe næringslivet ettersom det innebærer at næringslivet påfører seg en gjeldsbyrde som gradvis vil øke og som skal betales tilbake en gang i fremtiden. Dette innebærer å skyve problemet foran seg.

Kommunestyret ser at produsentene av kraft og dets eiere tjener meget stort på at prisen, som fastsettes på børsen, er svært høy i forhold til det nivået man tidligere har vært vant til, og som har stort sett vært forutsigbart både for næringslivet og befolkningen.

Ettersom regjeringen ikke synes å ville gå inn på en effektiv strømstøtte til næringslivet, bør kommunen ta grep for å hjelpe de næringene som i dag sliter på grunn av ekstraordinært høye energipriser frem til regjeringen evt kommer frem til løsninger for effektiv strømstøtte.

Forslag til straksløsning:

Som en straksløsning for å avhjelpe den prekære situasjonen for næringslivet i Karmøy kommune som bruker en del strøm i sin produksjon og som sliter med betaling av de «unormalt» høye prisene, bør det settes av et beløp på 10 mill kroner på et eget Strømstøttefond merket næringsstøtte, hvor bedriftene kan søke hjelp etter en enkel og effektiv søknad- og behandlingsprosess. Midlene belastes kommunens disposisjonsfond

Forslag til langsiktig løsning:

Fase 1.

Karmøy kommune søker å identifisere næringsbedrifter som i dag sliter med å tåle de høye strømkostnadene, og der det er fare for at slike bedrifter kan gå konkurs som følge av kostnadsnivået. Kommunen søker også å identifisere bedrifter som tidligere har inngått gode langsiktige fastprisavtaler og som ikke i nevneverdig grad berøres av det høye prisnivået vi har i dag og som heller ikke har behov for strømstøtte pga det nye kostnadsnivået for strøm. Karmøy kommune forventes å få et meget godt utbytte fra Haugaland Kraft på bakgrunn av resultat fra 2022 som kommunen er stor eier i. og en del av dette utbytte bør avsettes til støtte til den del av næringslivet som vil få problem med nåværende kostnadsnivå. Beløpet overføres til ovennevnte Strømstøttefond. Beløp som avsettes til Strømstøttefond for 2023 avsettes med et tentativt beløp forbindelse med budsjettarbeidet for 2023.

Fase 2.

I vår region er det i første rekke Sunnhordland kraftlag (SKL) som er stor strømprodusent, og Haugaland Kraft AS eier 60% av SKL. Haugaland Kraft AS skal dermed ha sitt rettmessige utbytte fra dette selskapet, der en må forvente at utbyttet blir vesentlig- Strømkostnadenes høye nivå sin innvirkning på næringslivet antas å være fordelt nokså likelig på Haugalandet, bortsett da fra i de kommuner som mottar meget rimelig konsesjonskraft. Karmøy kommune bør ta kontakt med de øvrige eierne av SKL for å påvirke størrelsen på utbytte fra dette selskapet som tjener de store beløpene på salg av produsert energi i markedet. Dersom en sammen med de øvrige eierne enes om å ta ut ekstraordinært utbytte fra selskapet, bør det utredes på hvilken måte og etter hvilke kriterier næringslivet som sliter kan avhjelpe med å betale for ekstraordinært store strømkostnader. Det forutsettes å sette av betydelig beløp på eget fond for regional næringsstøtte, hvor bedriftene kan søke hjelp etter en enkel og effektiv søknad- og behandlingsprosess.

Avrundning

Karmøy kommune har alltid vært en aktiv medspiller med å tilrettelegge best mulig for næringslivet i kommunen. Kommunen skal ikke kunne leve med å se på at gode bedrifter som har livets rett i en «normalsituasjon», kan gå dukken som følge av ekstremt store energikostnader.

Det forutsettes at rådmannen foretar en nærmere utredning av hvordan bedriftene som sliter som følge av at de er påført ekstraordinært store strømkostnader kan avhjelpes. Det tas utgangspunkt i begge alternativene ovenfor samt eventuelt andre alternative løsninger. I tillegg forutsettes straksløsningen som nevnt innledningsvis bli gitt høy prioritet. Ovennevnte løsninger forventes å fungere frem til det tidspunkt regjeringen finner en god og effektiv måte å avhjelpe Norsk næringsliv med støtte.

Helge Thorheim Gruppeleder Karmøylista

Utsettelse av sak, fremmet av Mdg Karmøy, foreslått av Nils Wergeland Krog, Miljøpartiet De Grønne
Saken utsettes til neste kommunestyremøte

Helge Thorheim, Gruppeleder Karmøylista, foreslått av Helge Thorheim, Karmøylista

1. Karmøy kommunestyre vedtar å opprette et fond for næringsstøtte på 10 mill. kroner
2. Kommunestyret ber Kommunedirektøren komme tilbake med en sak det fremgår hvordan utdeling fra fondet skal foregå, og hvilke kriterier som skal legges til grunn

Levinsen (R) fremmet følgende forslag:

*Kommunedirektøren lager en modell for det ekstraordinære utbytte fra Haugaland kraft som kommer private husholdninger og næringsliv til gode.
Modellen må gjøres sosialt rettferdig.*

Gaard (H) fremmet følgende forslag:

1. Kommunestyret øker inntektene i budsjettet for Utbytter under Netto finansutgifter med -52 431 000 kroner. Beløpet på 52 431 000 kroner avsettes til "Næringsfond". Kommunestyret bestemmer regler for bruk av fondet i egen sak for kommunestyret. Administrasjonen utarbeider forslag til regelverk for strømstøtte i samarbeid ned Karmøy Næringsråd.
2. Sak om lufthavndrift fremmes i egen sak for Karmøy kommunestyre, regnskapstall (drift, gjeld, balanse og prognose) legges frem tom tredje tertial 2022.
3. Ordføreren skal kreve ekstraordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS ihht aksjeloven.
4. Ordføreren skal fremsette krav om ekstraordinært utbytte for 2022 på 110 millioner NOK i tillegg til vedtatte utbytter

Hult (SP) fremmet følgende forslag:

1. Administrasjonen setter av 50 millioner til lokale strømstøttetiltak for bedrifter som sliter i Karmøy kommune. Beløpet tas av ekstraordinært utbytte fra Haugaland Kraft.
2. Administrasjon kommer opp med forslag til hvordan støtte skal fordeles til små og mellomstore bedrifter i karmøy kommune utover støtteordning regjeringen har lagt frem.
3. Det gis kun støtte til bedrifter som går i underskudd pga økte strømutgifter

Krog (MDG) fremmet forslag om å utsette saken til neste møte i kommunestyret.

Votering over utsettelsesforslag:

Utsettelsesforslaget fremsatt av Krog (MDG) fikk 15 stemmer (MDG 2, KRF 4, AP 7, V 1, SV 1), og falt.

Realitetsbehandling:

Thorheim (KL) trakk sitt forslag.

Thorheim (KL) fremmet følgende fellesforslag på vegne av H, KL, SP, KRF, FRP, AP, og V:

- 1. Karmøy kommunestyre vedtar å opprette et fond for næringsstøtte på 10 mill. kroner*
- 2. Kommunestyret ber Kommunedirektøren komme tilbake med en sak det fremgår hvordan utdeling fra fondet skal foregå, og hvilke kriterier som skal legges til grunn*

Gaard (H) trakk pkt. 1 og 2 i sitt forslag. Pkt. 3 og 4 blir stående:

- 3. Ordføreren skal kreve ekstraordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS ihht aksjeloven.*
- 4. Ordføreren skal fremsette krav om ekstraordinært utbytte for 2022 på 110 millioner NOK i tillegg til vedtatte utbytter*

Votering:

Innstillingen fikk ingen stemmer, og falt.

Forslag fremsatt av Levinsen fikk 3 stemmer (MDG 2, R 1), og falt.

Fellesforslag fremsatt av Thorheim fikk 42 stemmer, og ble vedtatt.

Tilleggspunkter fremsatt av Gard (H) fikk 28 stemmer, og ble vedtatt mot 17 stemmer (AP 7, KRF 5, SP 2, MDG 1, V 1, SV 1).

KST- 111/22 Vedtak:

- 1. Karmøy kommunestyre vedtar å opprette et fond for næringsstøtte på 10 mill. kroner.*
- 2. Kommunestyret ber Kommunedirektøren komme tilbake med en sak det fremgår hvordan utdeling fra fondet skal foregå, og hvilke kriterier som skal legges til grunn*
- 3. Ordføreren skal kreve ekstraordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS ihht aksjeloven.*
- 4. Ordføreren skal fremsette krav om ekstraordinært utbytte for 2022 på 110 millioner NOK i tillegg til vedtatte utbytter*

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bakgrunnen for denne saken er spørsmål og oversendelsesforslag om kommunal strømstøtte til næringslivet i kommunen og innbyggere over 18 år fra formannskapet:

- 77/22 spørsmål 3
- 93/22 spørsmål 2
- 103/22 spørsmål 3

og fra kommunestyret:

- 107/22 spørsmål 3

og interpellasjon fra Tor Kristian Gaard.

Den 26. oktober 2022 ble det avholdt ordinær generalforsamling i Haugaland Kraft AS.

Generalforsamlingen godkjente styrets forslag til tilleggsutbytte på 150 mill. kroner. Tilleggsutbytte utbetales i to omganger med 75 mill. kroner innen utgangen av oktober og 75 mill. kroner innen utgangen av januar. For Karmøy kommune utgjør dette til sammen 52,431 mill. kroner. I denne saken vurderes disponeringen av tilleggsutbytte Karmøy kommune får fra Haugland Kraft AS.

Saks- og faktaopplysninger

I eierskapsutvalget 21. september ble det drøftet følgende tilnærming til arbeidet for å finne en riktig anvendelse av tilleggsutbytte:

- Kommunal finansiell styring – større handlingsrom til å gjennomføre investeringsplanen
- Kapitalbehov i andre selskaper kommunen har eierskap i
- Grønt Industrieløft Hauglandet – og Veikartet
- Andre politiske ønsker, jfm. spørsmål som ble fremmet til siste kommunestyremøte

Kommunal finansiell styring – handlingsrom til å gjennomføre investeringsplanen

I forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det lagt til grunn disposisjonsfondet per 31.12.2021 justert med disponeringen i opprinnelig budsjett 2022 og reguleringene gjort i bruken av disposisjonsfond per 2. tertial, ekskl. bruken av disposisjonsfond til dekning av koronautgifter på 91 mill. kroner. Merutgifter med korona og prognostisert overforbruk på drift, er i forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026, forutsett dekket gjennom statlige midler til koronakompensasjon og høyere nasjonal skatteinngang.

Finansiering av koronautgifter

I KST 95/22 Koronautgifter 2. tertial 2022 ble det vedtatt å overføre 91,0 mill. kroner fra disposisjonsfond til driftsbudsjettet for å dekke merutgiftene knytte til korona. I forbindelse med saldering av nasjonalbudsjettet vil kommunene få vite hvor mye statlig støtte som gis for å dekke disse merutgiftene.

En arbeidsgruppe nedsatt av regjeringen, har i en rapport kommet fram til et anslag for kommunenes merutgifter og mindreinntekter for kommunene 1. halvår 2022 på 7,5 mrd. kroner. Dersom dette blir kompensert som et rent innbyggertilskudd, antas Karmøy å bli kompensert med omtrent 58,5 mill. kroner. I slutten av oktober fikk kommunen tydelige signaler om at kompensasjonen til kommunene ikke vil bli fordelt etter kommunenes reelle merutgifter i 2022. Da er det grunnlag for å anta at det vil bli i en form for tilskudd per innbygger og dermed mangle rundt 32,5 mill. kroner i finansiering av kommunens merutgifter.

I revidert nasjonalbudsjett beskrives kommunene sine høye skatteinntektene, gode driftsresultater og økte disposisjonsfond i 2021, sammen med omtalen av koronakompensasjon. Regjeringen har også vært tydelige på at pengebruken over statsbudsjettet skal strammes inn. Dette kan tolkes som et signal om at kommunene ikke får kompensert fullt ut for de totale merutgiftene på 7,5 mrd. For Karmøy vil det kunne bety en kompensasjon som er lavere enn 58,5 mill. kroner.

I statsbudsjettet for 2022 ble det lagt til grunn en deflator på 2,5 %. I statsbudsjettet for 2023 anslås deflatoren for 2022 til å bli 5,3 %. Dette blir ikke kommunene kompensert for og vil potensielt kunne være et motargument om de høye skatteinntektene til kommunene ikke gjør det nødvendig med full kompensasjon for merutgiftene med korona.

Kommunedirektørens vurdering er at Karmøy kommune vil mangle mellom 32,5 mill. kroner og 50 mill. kroner for at merutgiftene med korona fullt ut blir dekket med statlige midler.

Finansiering av økt utgiftsnivå

En metode for å beregne effektene av manglende kompensasjon for pris- og lønnsvekst, er å øke brutto driftsutgifter med økningen i deflator. Økningen i brutto driftsutgifter for Karmøy kommune blir med denne beregningsmetoden omlag 100 mill. kroner. Den manglende kompensasjonen for

pris- og lønnsvekst bør sees i sammenheng med kommunenes økte frie inntekter som kommer av økt nasjonal skatteinngang. Med grunnlag i revidert nasjonalbudsjett sine estimater, økes prognosen for de frie inntektene til kommunen med 55 mill. kroner. I nasjonalbudsjettet for 2023 er estimatet for den nasjonale skatteinngangen økt med 2 mrd kroner i forhold til revidert nasjonalbudsjett 2022. Dette utgjør omlag 15 mill. kroner i økte inntekter for Karmøy kommune. Den nasjonale skatteinngangen de siste månedene tyder på at skatteinntektene til Karmøy kommune vil kunne bli enda høyere og et grovt estimat tilsier en ytterligere økning på rundt 15 mill. kroner. Dette er høyst usikre anslag gjort ut i fra skatteinngangen per september. Ut i fra tidligere års erfaring kan dette endre seg mye de siste tre månedene. Karmøy kommune vil derfor ha merkostnader som ikke dekkes av økte skatteinntekter eller andre statlige tilskudd.

Finansiering av kapitalbehov i Karmsund Lufthavn Invest AS

I forslag til vedtak i formannskapssak 109/22 og påfølgende sak i kommunestyre, godkjennes premissene for at Karmsund Havn IKS kan følge opp sine aksjonærforpliktelser i Lufthavndrift AS, via datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS, og at kommunen forplikter seg til å kompensere Karmsund Havn IKS for en videre eksponering i Lufthavndrift AS, med inntil kommunens eierandel (38,46 prosent) av 12 millioner kroner. Forslaget til vedtak innebærer også at kommunestyret bevilger inntil 4 615 000 kroner fra kommunestyrets disposisjonsfond.

Karmsund Lufthavn Invest AS vil også ha et kapitalbehov for å bygge opp igjen et bærekraftig trafikkgrunnlag i løpet av 2023. Det vil bli fremmet sak til formannskapet og kommunestyret om å gi ansvarlig lån på opptil 20 mill. kroner til Karmsundhavn IKS fra kommunene i regionen fordelt etter innbyggertallet. Forslag til finansiering av lånebeløpet fra Karmøy vil også her være midler fra disposisjonsfond.

Strømsøtte til lokalt næringsliv

Det vises til spørsmål og oversendelses forslag fra formannskap og kommunestyret, om å vurdere strømsøtte til lokalt næringsliv.

Næringsforeningene i kommunen og Haugalandet er samstemte om behov for tilskudd næringsdrivende for økende strømutgifter. Næringsforeningene mener strømsøtteordningen fra regjeringen ikke er tilfredsstillende, og ber kommunen etablere en strømsøtteordning som er komplementær til regjeringens ordning, og som treffer det lokale næringslivet bedre.

Regjeringens strømsøtteordning består av følgende elementer:

1) Virksomheten vil kunne motta strømsøtte dersom strømutgiftene er minst tre prosent av omsetningen i første halvår.

2) Selve strømsøtten er todelt:

1. Virksomheten kan få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre per kilowatttime, forutsatt at virksomheten gjennomfører en kartlegging av sitt energibruk
2. Virksomheten også få dekket ytterligere inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre per kilowatttime, forutsatt at virksomheten gjennomfører enøktiltak. I tillegg kan virksomheten få inntil halvparten av investeringen i enøktiltakene, opptil maksimalt 3,5 millioner kroner.

Karmøy næringsråd mener kommunen skal finansiere lokal strømsøtteordning fra tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS.

Karmøy næringsråd har gjennomført en undersøkelse blant 42 virksomheter i Karmøy fra ulike bransjer. Om lag halvparten av virksomheter svarer at strøm/energiprisene fører til høyere priser på deres produkter, og svekket konkurranseevne. En fjerdedel vurderer permitteringer. 3 virksomheter mener det er stor sannsynlighet for at de må avvike eller går konkurs, og 2 virksomheter vurderer konkurs eller avvikling som mest sannsynlig. Til sammen 12 prosent av de virksomhetene som har svart. Hele 62 prosent av virksomhetene mener de ikke kvalifiserer til strømstøtte.

Karmøy næringsråd trekker fram saker i media hvor Karmøybedrifter har fått belyst sin krevende situasjon. Blant annet: Skude Fryseri AS, Sildakongen produksjon AS, og Hauges Bakeri AS. Virksomheter som bidrar til viktige arbeidsplasser og som opplever en konkurransevridning til fordel for tilsvarende virksomheter nord for Sognefjorden.

Byen-Vår-Kopervik, har også gjennomført en undersøkelse, men begrenset til sine egne medlemmer.

- 32 prosent sier de er kritisk påvirket av økte strømpriser
- 27 prosent sier dette allerede har medført reduksjon i tilbudet om arbeidstid og 18 prosent sier dette har medført redusert åpningstid
- 24 prosent sier de vurderer å permittere som en bemanningsstrategi. 15 prosent vurderer oppsigelser.

34 virksomheter som har svart, representerer og god bredde. 35 prosent er innen varehandel, 18 prosent innen helse og velvære, 15 prosent innen eiendom, bygg og anlegg, og øvrige er spredt på tvers av ulike bransjer. Av disse 34 virksomhetene, vurder 8 å permittere og 5 vurderer oppsigelser.

Næringsforeningen Haugalandet, som har mange virksomheter fra Karmøy, har også gjennomført en undersøkelse. 43 prosent av de spurte, svarer at økte strømpriser påvirker virksomheten negativt i stor grad.

Næringsforeningene mener at regjeringens løsning ikke treffer deres medlemmer tilfredsstillende, og at det er fare for arbeidsplasser og svikt i verdiskaping.

Skriftlig henvendelse fra Karmøy næringsråd er vedlagt, epost datert 02.11.2022

De økte strømprisene er en utfordring og en ekstra økonomisk byrde for flere virksomheter innen ulike bransjer. Det er også bekymringsfullt at lokale arbeidsplasser er truet som følge av dette. Kommunedirektørens vurdering er at regulering av strømmarkedet er nasjonalt anliggende. På samme måte vil det være naturlig at det er regjeringen som har ansvaret for å treffe tiltak som kompenserer for ulempene av de økte strømprisene.

Strømstøtte til alle over 18 år

Det vises til oversendelsesforslag fra formannskapet 29. august i sak 77/22 spørsmål 3, om tilbakeføring av ekstraordinært utbytte fra Haugaland Kraft til innbyggerne i Karmøy med et likt kronebeløp for alle over 18 år.

Mange innbyggere har fått en betydelig innstramming i sin økonomi med økte strømpriser og i tillegg til generell prisstigning og økt rente. Regjeringen har innført en midlertidig strømstøtteordning som hjelp til å håndtere de rekordhøye strømprisene. Ordningen fungerer slik at når gjennomsnittlig markedspris (elspotpris) for måneden i det prisområdet husholdningen tilhører overstiger 70 øre per kilowatttime (kWh), har regjeringen foreslått at staten skal betale 90 prosent fra september 2022 til mars 2023, en stønadsgrad på 80 prosent fra og med april til og med september 2023 og en stønadsgrad på 90 prosent fra og med oktober til og med desember 2023.

Selv om mange innbyggere har fått det vanskeligere økonomisk det siste året med økt strømpris, generell prisstigning og økte renter, er kommunedirektørens vurdering at den nasjonale strømstøtteordningen er en god ordning som dekker en stor del av de økte kostandene innbyggerne har fått med den økt strømprisen.

Kommunedirektørens konklusjon

Norge har i den siste tiden stått i en uvanlig økonomisk situasjon, hvor mange faktorer er usikre og hvor årsakssammenhengene til dels er knyttet til internasjonale forhold. Økte strømpriser er en slik faktor, og er en utfordring for mange.

Dette gjelder også kommunene. For kommunene har det ikke vært noen form for kompensasjonsordning for økte strømkostnader. Uten ekstra inntekter som kommunen har fått gjennom eierskapet i Haugaland Kraft ville den økonomiske situasjonen vært betydelig vanskeligere. Den økonomiske situasjonen har også medført betydelig kostnadsøkning i drift, men også særlig på kommunens investeringsprosjekter. I tillegg vil kommunen mest sannsynlig måtte bruke betydelige reserver for å dekke inn merutgifter til pandemien.

Kommunedirektøren vil understreke betydningen av at økte utbytter fra Haugaland Kraft er viktig for å kunne opprettholde drift og investeringer innenfor kommunale ansvarsområder. Dette gjør at det økonomiske handlingsrommet i kommunen er sterkt presset, til tross for de økte inntektene.

En prioritering er samtidig knyttet til tiltak for å opprettholde flyplassen på Karmøy, som kommunedirektøren anser som kritisk viktig for kommunen og regionen.

Slik kommunedirektøren viser til at regulering av strømmarkedet er et nasjonalt anliggende, og det er naturlig at det også er staten som har ansvaret for å treffe tiltak som kompenserer for ulempene av de økte strømprisene. Dette vises også gjennom at staten i den forbindelse også har innført en rekke støtteordninger for ulike grupper, herunder næringslivet, lag og foreninger og husholdningene.

Situasjonen i næringslivet er også spesiell. På den ene siden er arbeidsledigheten i regionen stabilt lave, samtidig pekes det på stor variasjon og at økte utgifter på mange hold særlig gir små bedrifter ekstra utfordringer. Kommunedirektøren merker seg med bekymring signalene som Karmøy Næringsråd og Byen Vår Kopervik melder om. Samtidig vektlegger kommunedirektøren at det må være et nasjonalt ansvar å vurdere behovet for ytterligere støtteordninger for de høye strømprisene.

For å sikre handlingsrommet til å gjennomføre investeringsplanen i Handlingsprogram 2023-2026 og finansiere kapitalbehovet i Karmsund Lufthavn Invest AS, foreslår kommunedirektøren at tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft AS på 52,431 mill. kroner avsettes til disposisjonsfond.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

I spørsmål knyttet til regnskapsføring benytter kommunene og deres revisorer [«Rammeverk for kommuneregnskapet»](#) som er fastsatt av styret i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS). Dette rammeverket bygger på budsjett- og regnskapsforskriften [Forskrift av 7. juni 2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.](#)

Tilleggsutbytte fra Haugaland Kraft kan gi grunnlag for to regnskapstekniske spørsmål:

1. Skal utbytte føres i driftsregnskapet eller i investeringsregnskapet?

Utdeling av resultater i form av utbytte, som er opptjent i selskapet i løpet av kommunens eiertid, regnes som løpende inntekter og inntektsføres i drift, jfr. Budsjet- og regnskapsforskriften § 2-8 og § 2-9

2. Skal hele utbytte føres i regnskapet for 2022 eller skal det fordeles mellom regnskapet for 2022 og 2023 etter utbetalingstidspunktet?

Aksjeutbytte skal inntektsføres på det tidspunktet utbytte er vedtatt i generalforsamlingen, jfr Rammeverk for kommuneregnskap kapitel 12.3.5.